

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation"

KOM(2011) 609 slutlig – 2011/0270 (COD)

(2012/C 143/17)

Huvudföredragande: **Laure BATUT**

Europaparlamentet och rådet beslutade den 25 oktober 2011 respektive den 16 november 2011 att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation"

COM(2011) 609 final – 2011/0270 (COD).

Kommitténs presidium gav den 25 oktober 2011 facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet (huvudföredragande: Laure Batut).

Med hänsyn till ärendets brådskande karaktär utsåg Europeiska ekonomiska och sociala kommittén Laure Batut till huvudföredragande vid sin 478:e plenarsession den 22–23 februari 2012 (sammanträdet den 23 februari), och antog följande yttrande med 168 röster för, 2 röster emot och 7 nedlagda röster:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Kommittén har redan diskuterat konceptet social innovation på grund av dess oklara form och den därmed förknippade osäkerheten⁽¹⁾. Vi har emellertid redan erkänt värdet av innovation på arbetsplatsen⁽²⁾. Många aktörer skapar för övrigt "social innovation" dagligen utan att veta om det, enbart genom att utföra ett bra arbete.

1.2 EESK vill uppmana kommissionen att definiera målen för social innovation och social förändring i sitt program för social förändring och social innovation⁽³⁾. Dessa begrepp är på försöksstadiet. De bör inte ersätta vare sig de nationella sociala systemen eller arbetslagstiftningen. Att få människor i arbete kan visserligen främja konkurrenskraften, men kommittén anser att man inte bör använda sig av krisen för att genomföra systemförändringar som gör undantag till regel.

1.3 Det aktuella programmet borde innehålla klausuler som garanterar att åtgärderna för social innovation är komplement som inte konkurrerar vare sig med medlemsstaternas sociala rättigheter och sociala system eller med den rättssäkerhet som de erbjuder sina medlemmar.

1.4 Kommissionen bör i sitt förslag beakta målet om harmonisering vad gäller de nationella sociala rättigheterna samtidigt som förbättringarna bibehålls⁽⁴⁾ för att komma till rätta med skillnaderna och på så sätt underlätta rörligheten.

1.5 Kommissionen bör förklara vilka resultat man förväntar sig av de synergieffekter som nämns i samband med de tre programmen Progress, Eures och mikrokrediter, vilken kopplingen är till de europeiska fonderna (framför allt ESF och europeiska fonden för socialt företagande⁽⁵⁾) och på vilket sätt programmets förvaltningsregler är förenliga med varandra, eftersom det råder en viss oklarhet om detta.

1.6 Den roll som arbetsmarknadens parter har bör speglas i de tre komponenterna i programmet för social förändring och social innovation.

1.7 EESK anser att en flexibilitetsklausul bör införas i programmet för att det ska kunna justeras efter en halvtidsutvärdering. År 2017 skulle man kunna göra en preliminär utvärdering av vilka sociala framsteg som har uppnåtts och överlämna den till parlamentet samtidigt som den vidarebefordras för yttrande till de rådgivande kommittéerna och till de organisationer som företräder dem.

1.8 Om de tre komponenterna ska behållas inom samma program skulle det vara motiverat att ändra programmets titel till "stödprogram för sociala framsteg, rörlighet och inkludering".

1.9 När det gäller Progress anser EESK att följande bör göras:

— Kartlägga vilka typer av arbetstillfällen som har skapats genom Progress.

— Kartlägga vad som uppnåtts samt synliggöra och tillgängliggöra de positiva resultaten genom att lägga ut en sammanställning av dem på internet.

⁽¹⁾ EESK:s yttrande EUT C 100, s. 77, 30.4.2009.

⁽²⁾ EESK:s yttrande EUT C 132, s. 22, 3.5.2011.

⁽³⁾ Europeiska unionens program för social förändring och social innovation, COM(2011) 609 final.

⁽⁴⁾ Artikel 151 i EUF-fördraget.

⁽⁵⁾ Europeiska socialfonden och europeiska fonden för socialt företagande.

- Kartlägga vad de "nyskapande projekten" gäller, deras omfattning, aktörer, verksamhet och potentiella stödmottagare.
- Se till att projekt som har ett inslag av jämställdhet och/eller icke-diskriminering fortsätter att vara stödberättigande.
- Flytta fokus bort från administrativa, analytiska och statistiska uppgifter så att programmet ger mer konkreta effekter.
- Förenkla kontrolldokumenten och kontrollförfarandena.
- Fastställa vilken roll de sociala företagen ska ha med avseende på sociala tjänster i allmänhetens intresse.
- Förklara vilka synergieffekter som finns mellan programmet för social förändring och social innovation och de europeiska fonderna för socialt företagande och mellan detta program och ESF, samt fastställa vilka regler som ska användas beroende på vilka sociala syften de sociala företagen har.
- Överväga möjligheten att använda en fördelningsnyckel mellan medlemsstaterna.
- Införa en gradering av stödet och en noggrannare definition av stödmottagarna (storleken på de stödberättigande sociala företagen).
- Synliggöra projektet för att se till att stödberättigade medborgare skyddas från oreglerad, skrupelfri mikrokreditverksamhet, samt se till att mikrokrediter nämns på ingångssidan på de relevanta webbplatserna på alla EU-språken.
- Vara tydligare när det gäller EIF (Europeiska investeringsfonden) och EIB (Europeiska investeringsbanken) och deras hävstångseffekt.
- Fastställa regler för långivarna så att de tar sitt fulla ansvar.

1.10 När det gäller Eures anser EESK att följande bör göras:

- Bibehålla den anda som ursprungligen fanns inom Eures, dess behörighet på regional nivå och deltagandet av arbetsmarknadens parter.
- Bekräfta principen att skapande av anständiga arbetstillfällen prioriteras framför mikrokrediter och mikrojobb.
- Bekräfta målet om att främja rörligheten och samtidigt bekämpa social dumpning.
- Meddela den förändring i den rättsliga grunden som det innebär att öppna upp marknaden för privata arbetsförmedlingar⁽⁶⁾ och klargöra vilka konsekvenser det får för ESF och för fördelningen av medel.
- Förklara hur Eures kommer att finansieras från två olika källor (programmet och ESF) och vilka konsekvenser som överlappningen kommer att få med avseende på budget och revision.
- Klargöra vilken typ av rörlighet som avses, kartlägga vilka typer av kontrakt som har undertecknats tack vare Eures och ta upp kommissionens nya centraliserande roll för diskussion.
- Bekräfta behovet av att kunna överföra alla sociala rättigheter samt av system för ekvivalensbedömning av yrkeskvalifikationer.
- Lägga till åtgärder som främjar e-integration.

1.11 När det gäller mikrokrediter och socialt företagande rekommenderar EESK följande:

- Ta hänsyn till subsidiaritetsprincipen.

2. Bakgrund

2.1 Strategin för den sociala agendan för ett Europa på 2000-talet ingår i Europa 2020-strategin. Det föreslagna programmet för social förändring och social innovation (nedan även kallat "programmet") bör ses mot denna bakgrund. Kommittén för socialt skydd har påpekat att en av fem personer i Europa hotas av fattigdom och social utestängning, och denna oroande trend förstärks nu av den ekonomiska krisens sociala effekter. EU och medlemsstaterna vidtar åtgärder för att hjälpa minst 20 miljoner människor att ta sig ur fattigdomen fram till 2020. De främsta redskapen för att nå sysselsättning och social integrering är bland annat ESF, Progress, EJFLU⁽⁷⁾, Eruf och mikrokrediter.

2.2 Programmets allmänna mål

2.2.1 Kommissionen föreslår att slå samman tre av de befintliga programmen (Progress, det europeiska instrumentet för mikrokrediter och Eures) för att rationalisera valen och kunna kontrollera utnyttjandet av medlen bättre under denna period av nationella budgetkriser.

2.3 Det nya programmets huvudlinjer

2.3.1 I **Progress**, programmet från 2006 för sysselsättning och social solidaritet, rekommenderas att man upprättat resultatavlor med avseende på den sociala situationen i Europa så att de olika länderna kan jämföras på detta område.

2.3.1.1 **För perioden 2014–2020** ska man med hjälp av Progress främja sysselsättning, sammanställa jämförbara uppgifter och använda sig av erfarenheter för att främja en resultatorienterad metod och på så sätt bidra till att uppnå målen för EU:s socialpolitik. Programmet har en budget på 575 miljoner euro, vilket innebär 82,1 miljoner euro per år, varav 17 % ska gå till nyskapande sociala projekt.

⁽⁶⁾ Kommissionens arbetsprogram för 2012 (COM(2011) 777 final).

⁽⁷⁾ Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

2.3.2 **Eures** är ett europeiskt nätverk mellan kommissionen och de offentliga arbetsförmedlingarna. Nätverket bygger på tidigare praxis inom fackföreningarna, och därefter bland arbetsmarknadens parter, och ska underlätta rörligheten för arbetstagare i gränsregioner. Sedan 2002 har det funnits tre mål för nätverket: att utveckla en europeisk portal för rörlighet, upprätta gränsöverskridande partnerskap mellan de offentliga arbetsförmedlingarna och arbetsmarknadens parter samt utarbeta handlingsplaner i medlemsstaterna för att matcha utbudet och efterfrågan på arbetsmarknaden (20 miljoner euro). Eures finns i hela unionen och 70 % av dess budget går till medlemsstaternas handlingsplaner.

2.3.2.1 **För perioden 2014–2020** har man inom ramen för programmet för social förändring och social innovation avsatt 143 miljoner euro (20,5 miljoner euro per år) för att täcka rörlighet i alla unionens regioner, särskilt för ungdomar, för att på EU-nivå täcka kostnaderna för att hantera statistik och information, utarbeta en årlig rapport om utbyte, förbättra portalen genom användning av fler språk, involvera aktörer från den privata arbetsmarknaden under den närmaste framtiden och trygga den nationella verksamhet som finansieras genom ESF-budgeten.

2.3.3 **Instrumentet för mikrokrediter för sysselsättning och social delaktighet** (2010) ska vara ett instrument för att utveckla tillgången till mikrokrediter för dem som befinner sig i en svår situation när det gäller arbete och/eller krediter. Egenföretagare och sociala mikroföretag kan få stöd genom detta instrument. Europeiska investeringsfonden förvaltar programmet och gör det möjligt för finansinstitut som beviljar krediter att använda EIF och EIB som garantier vid eventuella förluster och att trygga likviditeten. Programmet ger de 27 medlemsstaterna tillgång till 200 miljoner euro under 3 år (2010–2013).

2.3.3.1 Målet **för perioden 2014–2020** kommer fortfarande att vara att underlätta tillgången till mikrokrediter och socialt företagande genom garantier för lån på upp till 25 000 euro från en budget på 191,6 miljoner euro över 7 år (27 miljoner euro per år).

2.4 Förslagets delar

2.4.1 För det nya programmet för social förändring och social innovation föreslås en budget på 958 miljoner euro, bara 10 % mer än 2007 års budget. Programmet är i linje med Europa 2020-strategin och bygger på samma principer: partnerskap, samordning, på förhand fastställda villkor, en sund budgetkontext, stärkt territoriellt samarbete och territoriell sammanhållning samt strävan efter förenkling.

2.4.2 Kommissionen övergripande mål är att på sikt få till stånd en strukturell förändring på det sociala området i EU genom att främja en "modernisering" av medlemsstaternas socialpolitik⁽⁸⁾. Kommissionen föreslår därför att

- utveckla synergieffekter mellan de tre programmen sinsemellan och med Europeiska socialfonden,
- införa harmoniserade förfaranden för information, kommunikation, spridning, förvaltning och utvärdering,

⁽⁸⁾ COM(2011) 609 final, punkt 1 i "Motivering" och artikel 4.1 c.

- rikta in sig mer på stora projekt som ger ett högt europeiskt mervärde och samtidigt söka efter de lägsta kostnaderna.

2.4.3 Programmet har följande fem mål:

- Stärka uppslutningen bakom unionens mål för att främja sysselsättning och sociala villkor och bekämpa utestängning.
- Främja goda styrelseformer, ömsesidigt lärande och social innovation.
- Modernisera EU-lagstiftningen och se till att den tillämpas.
- Främja geografisk rörlighet.
- Förbättra tillgången till mikrokrediter.

3. Allmänna kommentarer från EESK

3.1 Kommittén tycker att förslaget att rationalisera EU:s stödåtgärder till fördel för arbetssökande är intressant och beaktar det faktum att det inte är lätt att utarbeta ett program som ska pågå i sju år när det gamla programmet ska pågå i ytterligare två år.

3.2 Det är beklagligt att målet om "harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls", vars syfte är att komma till rätta med skillnaderna i nationella sociala rättigheter mellan medlemsstaterna och på så vis underlätta rörligheten, inte tas upp som ett allmänt mål⁽⁹⁾.

3.3 EESK påminner om att EU:s befogenhet på området socialpolitik och social sammanhållning är en delad befogenhet⁽¹⁰⁾. Vilka åtgärder EU än vidtar måste detta beaktas och åtgärderna överensstämja med de allmänna bestämmelserna i artikel 9 i EUF-fördraget⁽¹¹⁾, samt artiklarna 8 och 10.

3.4 I detta avseende önskar kommittén att dessa båda stora frågor – jämlikhet och kampen mot diskriminering – som hittills alltid har associerats med socialpolitiken och sedan hamnat inom GD Rättsliga frågor ansvarsområde även i fortsättningen ska omfattas av Progress, eftersom diskriminering ofta yttrar sig i olika lön och sociala skillnader. I förslaget till förordning om ESF återfinns de i skäl 10 och i artiklarna 7–8⁽¹²⁾, och lika möjligheter ingår även fortsättningsvis i det sociala kapitlet i fördraget.

3.5 Det är beklagligt att de förväntade synergieffekterna mellan de tre komponenterna Progress, Eures och programmet för mikrokrediter inte framhålls mer i programmet för social förändring och social innovation. Regionernas roll borde ha beaktats. De verkliga möjligheterna till synergieffekter med de andra europeiska programmen, till exempel inom utbildning, stöd till sysselsättning för unga och flaggskeppsinitiativet för unga "Ditt första Eures-jobb", diskuteras inte.

⁽⁹⁾ Artikel 151.1 i EUF-fördraget.

⁽¹⁰⁾ Artikel 4.2 b och c i EUF-fördraget.

⁽¹¹⁾ Se EESK:s yttrande EUT C 24, s. 29, 28.1.2012.

⁽¹²⁾ COM(2011) 607 final.

3.6 För att förklara det nya programmet bör man bedöma hur stora medel som verkligen har tilldelats, utnyttjandegraden och vilka praktiska hinder som projekten har mött (till exempel på området för mikrokrediter och sysselsättning). Kommissionen förklarar inte heller hur man ska bedöma det höga europeiska mervärde som ska ligga till grund för vilka nya åtgärder som ska ha rätt till stöd. Kommissionens mål vilar på osäker grund – desto mer osäker som det ännu inte har gjorts någon utvärdering av det föregående programmet, samtidigt som bedömningen av det nya programmets mervärde minst sagt är subjektiv.

3.7 Kommittén anser att den plats och den roll som arbetsmarknadens parter har borde speglas i de tre komponenterna i programmet för social förändring och social innovation, liksom i förslaget till förordning om ESF. I ESF-texten omtalas "deras väsentliga roll i fråga om sysselsättning, utbildning och social inkludering" (13).

3.8 Kommittén anser också att de icke-statliga organisationernas roll bör framhållas i programmet för social förändring och social innovation (särskilt den del som finansieras via Europeiska socialfonden). I förslaget till förordning om ESF anges i skäl 9 (14) att "ett effektivt genomförande av ESF-stödda insatser bygger på god förvaltning och ett partnerskap mellan alla relevanta regionala och socioekonomiska aktörer, särskilt arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer".

3.9 Det civila samhällets organisationer uppmanas att delta i programmet (15) och EESK anser att man bör definiera vilken plats de ska fylla. De skulle kunna bidra till genomförandet av politiken.

3.10 Kommissionen bör beakta e-integration (16) vid utformningen av de föreslagna åtgärderna, eftersom ny informations- och kommunikationsteknik är en tvärgående hävstång för att uppnå integration och sysselsättning på många olika områden.

4. Metoden

4.1 EESK konstaterar att förslaget heter "Programmet för social förändring och social innovation" och innebär att man fortsätter med tre gamla EU-åtgärder, utan någon innovation. Kommissionen föreslår att orientera de tre komponenterna mot social förändring och social innovation genom sociala projekt, men utan att förtydliga, vare sig i skälen, i huvudtexten eller i förhandsbedömningen, vad målet med "social innovation" är.

4.2 Den akademiska forskning om "social innovation" som har bedrivits i olika länder har utgått från tanken att luften har gått ur produktions- och konsumtionsmodellen och kommit fram till att det är dags att förändra de sociala strukturerna genom att omfördela rollerna mellan de olika grupperna av

aktörer och intressenter. Eftersom vi inte har någon fast definition av begreppet innovation uppstår det osäkerhet när det gäller valet av styrelsesätt för företagen, oavsett om det är sociala företag eller inte, och även när det gäller arbetstagarrepresentation och formen för social dialog (17). Forskarna anser att social förändring också kommer att påverka de sociala trygghetssystemen. Det handlar om att se över Europas "sociala modell" utan förutfattade meningar och på ett nyskapande sätt. Progress (18) kommer för övrigt att främja "evidensbaserat beslutsfattande och innovation, i partnerskap med arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer och andra berörda parter".

4.3 Europeiska kommissionen lyfter i sitt förslag fram dessa "nyskapande sociala projekt" utan att definiera vilken typ av innovation eller förändring som önskas. Det är en sociologisk metod som skulle kunna förvirra vanliga medborgare som inte kan se vad slutmålet är. Man måste först undersöka varför och på vilket sätt marknaden, myndigheterna och EU-stödordningarna inte har kunnat tillgodose samhällsbehoven, varför det inte har skett en omfördelning av välståndet så att personer i svåra situationer kan garanteras oberoende, enligt principerna i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

4.4 Kommittén anser att man måste veta vilken samhällelig förändring som man hoppas kunna åstadkomma med hjälp av innovationen. Detta är dock något som varken "bottom up"-metoden eller detta förslag till förordning ger möjlighet till.

4.5 De sociala trygghetssystem som medborgarna känner till på grund av deras varaktighet har en stark legitimitet. EESK anser att avsikten att "testa innovativa lösningar för att tillgodose sociala behov och använda dem i större skala" (19) kan leda till att solidariteten minskar, till klientelism och till att den sociala verksamheten och dess representativa strukturer faller sönder.

4.6 EESK anser att programmet i fråga borde garantera att den sociala innovationen blir ett komplement som inte konkurrerar med de sociala rättigheterna (20) och de sociala trygghetssystemen i medlemsstaterna. Kommittén betonar att social innovation inte bör innebära att system som är grundade på lagstiftning avskaffas eller på lång sikt undergräva den säkerhet som de ger även de mest sårbara.

(13) COM(2011) 607 final, punkt 5 i "Motivering".

(14) COM(2011) 607 final, skäl 9.

(15) COM(2011) 609 final, skäl 9.

(16) EESK:s yttrande EUT C 318, s. 9, 29.10.2011.

(17) "Social Innovation Review", Stanford Graduate School of Business, hösten 2008, J.A. Phills, K. Deiglmeier, D.T. Miller; "Social Innovation", J. Howaldt & M. Schwarz, IMO-Dortmund, maj 2010; "Transformations et Innovation sociale en Europe: quelles sorties de crise ?" (om social förändring och social innovation i Europa och vägen ut ur krisen), N. Richez-Battesti & D. Vallade, P.U från Louvain-Cahiers, CIRTES 5, september 2010, s. 45, S. Bacq & F. Janssen, ibid, s. 207.

(18) Punkt 3.1 a) i förslaget till förordning och EESK:s yttrande, EUT C 255, s. 67, 14.10.2005.

(19) Artikel 9.1 och artikel 3 som är mycket omfattande – COM(2011) 609 final.

(20) Artikel 151.1 i EUF-fördraget.

4.7 För de utsatta grupperna handlar en verklig social förändring mer om arbete, boende och transporter än om en förändring av de sociala systemen. Vad medlemsstaternas medborgare behöver är framför allt arbeten med anständiga villkor. Programmet borde omfatta boendefrågan, eftersom den berör alla som är aktörer på området sysselsättning och integration⁽²¹⁾.

4.8 När det gäller social trygghet i strikt bemärkelse⁽²²⁾ garanterar artikel 153.4 i EUF-fördraget medlemsstaterna rätten att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och möjligheten att bibehålla eller införa mera långtgående skyddsåtgärder, som förstås måste vara förenliga med fördragen.

5. Särskilda kommentarer

5.1 Kommittén anser att man i förslaget till förordning bör hänvisa till subsidiaritetsprincipen och föra in en definition på det "höga mervärde" som man förväntar sig.

5.2 OM PROGRESS

5.2.1 Projektets verksamhet, aktörer och potentiella stödmotagare är inte tillräckligt väl definierade⁽²³⁾. Det framgår inte av texten om analysparametrarna beaktar arbetsmarknadsparternas⁽²⁴⁾ och de icke-statliga organisationernas ståndpunkter, särskilt när det gäller utformningen av en uppsättning indikatorer⁽²⁵⁾.

5.2.2 Det är "mycket svårt att verkligen mäta" målen i Progress, som använder sig av "subjektiva variabler" trots att projektets finansieringsöversikt grundar sig på resultatbaserad förvaltning⁽²⁶⁾. Följderna för sysselsättningsmålet mäts inte och instrumentet tycks inte vara särskilt operationellt. Man bör använda de uppgifter som redan insamlats för att dra lärdomar av resultaten och upprätta en onlinedatabas med positiva erfarenheter. EESK rekommenderar att man tar reda på vilka arbetstillfällen som har skapats tack vare stödet innan man fortsätter. Kommissionen kan därigenom undvika att formulera rekommendationer om strukturreformer på grundval av en utvärdering som är föga tillförlitlig.

5.2.3 Det finns ett glapp mellan mål och medel: Den finansiering man planerar, som innebär att de tre komponenterna för perioden 2014–2020 får en ökning av anslagen med 10 % i förhållande till 2007, öppnar inga nya möjligheter.

5.2.4 I förslaget ges förvaltningen alltför stor plats⁽²⁷⁾: Skattebetalarnas medel bör hellre gå direkt till medborgarna. Det är viktigt att få veta hur stor del som anslås exempelvis till kampen mot fattigdomen.

⁽²¹⁾ Artiklarna 1, 7, 15, 24, 34.3 och 52.3 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, artikel 8 i Europakonventionen och artiklarna 30 och 31 i europeiska sociala stadgan (reviderad).

⁽²²⁾ COM(2011) 609 final, artikel 4.1 a) och b).

⁽²³⁾ Se t.ex. förhandsutvärderingen, s. 42.

⁽²⁴⁾ COM(2011) 609 final, artikel 15 a) och c).

⁽²⁵⁾ COM(2011) 607 final, artikel 6.

⁽²⁶⁾ "Finansieringsöversikt för rättsakt", punkt 1.4.3 (bilaga till COM(2011) 609 final, s. 32).

⁽²⁷⁾ COM(2011) 609 final, art. 5.3.

5.2.5 Utvärderingen av de projekt som fått stöd kan liksom tidigare orsaka kostnader genom att man anlitar externa kontrollorgan. EESK anser att man bör förenkla och standardisera de dokument och förfaranden som används.

5.2.6 När det gäller sociala företag⁽²⁸⁾ skulle EESK vilja

- påminna om subsidiaritetsprincipen och medlemsstaternas ansvar,
- definiera deras roll när det gäller sociala tjänster i allmänhetens intresse,
- undersöka samverkans effekter mellan programmet för social förändring och social innovation och förslaget till förordning av den 7 december 2011 om europeiska fonder för socialt företagande, som syftar till att främja utvecklingen av sociala företag (en märkning av sociala företag),
- klargöra förvaltningsreglerna i förhållande till graden av socialt syfte, reglerna för investerare, bankernas roll och, när så är nödvändigt, eventuella solvensbestämmelser,
- säkerställa egenföretagarnas möjligheter att få stöd.

5.3 OM EURES

5.3.1 Eures kommer att finansieras av programmet för social förändring och social innovation till 15 % och till största delen av ESF. Budgetöverlappningen mellan programmen gör det inte tydligare för allmänheten: strukturfonderna är regionaliserade enligt Nuts 2-indelningen, medan programmet för social förändring och social innovation inte är det.

5.3.2 Den nationella och gränsöverskridande verksamheten kommer att finansieras av Europeiska socialfonden, medan den europeiska verksamheten⁽²⁹⁾ kommer att finansieras via programmet för social förändring och social innovation. När det gäller ESF:s andel kommer bestämmelserna om arbetsmarknadsparternas och de icke-statliga organisationernas deltagande att tillämpas, men så är inte fallet för programmets andel.

5.3.3 EESK undrar om det är lämpligt att i ett och samma program för social förändring och social innovation samla så olika beståndsdelar, särskilt eftersom budgetkontrollen kommer att vara svårare än i det föregående systemet. Uppdelningen av finansieringen mellan ESF, kommissionen och medlemsstaterna borde vara tydligare. Detta gör det nödvändigt att tillämpa olika regler för kommittéförfarandet och kontrollen av kommissionens genomförandeakter⁽³⁰⁾.

⁽²⁸⁾ EESK:s yttrande EUT C 24, s. 1, 28.1.2012.

⁽²⁹⁾ Portal och projekt för ungdomar: "Ditt första Eures-jobb".

⁽³⁰⁾ Förordning (EU) nr 182/2011.

5.3.4 EESK undrar om kommissionen verkligen bör inrätta ett centraliserat system och bromsa den regionala dynamiken i Eures, när det faktum att denna gamla "sociala innovation", som har fungerat sedan länge, visar att aktörerna på fältet är de som är bäst lämpade. År 2007 ville parlamentet till och med öka budgeten⁽³¹⁾. Rörlighet är inte ett självändamål utan en hjälp till att om nödvändigt söka arbete i en annan medlemsstat.

5.3.5 EESK anser att man i texten bör framhäva följande:

- Principen att skapande av anständiga arbetstillfällen prioriteras framför mikrokrediter och mikrojobb.
- Målet om att främja rörligheten och samtidigt bekämpa social dumpning.
- De olika typer av anställningsavtal som erhållits via Eures.
- Definition av vilken rörlighet som åsyftas.
- Den planerade förändringen när det gäller den rättsliga grunden för Eures⁽³²⁾.
- EU-medborgare som flyttar måste kunna överföra alla rättigheter och det behövs nya förslag om ekvivalering av yrkeskvalifikationer⁽³³⁾.

5.3.6 EESK anser att det är viktigt att upprätthålla en tydlig roll för arbetsmarknadsparterna i Eures.

5.4 Om mikrofinansiering och socialt företagande

5.4.1 EESK anser att allmänheten bör få bred information om detta program så att man undviker erbjudanden om mikrokrediter till ockerräntor från den informella ekonomin via internet (behov av e-integration). Vi får inte glömma att de personer som anges i artikel 22 i förslaget är sårbara människor som bör erbjudas andra former av stöd än mikrokrediter och konkurrensinriktad verksamhet. Dessa kan visa sig riskabla och skapa falska förhoppningar utan att någonsin ersättas av ett avlönat arbete.

5.4.2 EESK anser att man bör studera möjligheterna att använda en nyckel för fördelningen mellan medlemsstaterna.

5.4.3 Kommittén anser att man måste visa på den hävstångseffekt som EIF och EIB förväntas ge upphov till och tydligt fastställa vilka som drar nytta av detta. Beroende på om det är en person som just har förlorat sitt arbete (artikel 22.1 a), ett socialt företag (artikel 22.3) med anställda och en budget eller en egenföretagare och dennes mikroföretag får 25 000 euro helt skilda följder, och de organ som beviljar lån kommer att värdera säkerheter på skilda sätt. Man bör alltså förtydliga följande:

- Vad som är "socialt" i denna komponent.
- Mottagarna, i synnerhet storleken på de sociala företag som är stödberättigade.
- Vad ett "socialt mikroföretag" är.
- Hur stödet ska ges och exakt hur mycket det ska täcka (100 %?).
- Kriterier för ett eventuellt införande av någon form av progressivt stöd.
- Åtgärder för att förenkla efterhandsutvärderingen i syfte att underlätta bedömning och minska kontrollkostnaderna.

5.4.4 Kreditgivarna:

- De bör underställas tydliga regler så de kan fylla sin funktion utan att utsätta låntagarna för eventuella separata och dolda villkor.
- Utvärderingsåtgärder bör planeras så att bedömningen kan ske snabbt.

5.4.5 EESK hoppas att mervärdet av dessa åtgärder blir högre än de uppskattade 1,2 nya arbetstillfällen per tilldelad mikrokredit som föregående program uppvisade⁽³⁴⁾.

Bryssel den 23 februari 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON

⁽³¹⁾ EP, resolution av den 15 september 2007.

⁽³²⁾ Meddelande COM(2011) 777 final.

⁽³³⁾ Förslag till direktiv av den 19.12.2011 (COM(2011) 883 final).

⁽³⁴⁾ "Finansieringsöversikt för rättsakt", punkt 2.1.2, Resultatindikatorer (bilaga till COM(2011) 609 final, s. 37).